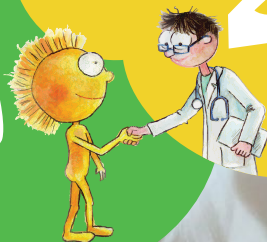

Detská chirurgia

2
2022

ROZHOVORY STR. 2-5

ROZHOVOR S ADRIANOU KEMKOVOU STR. 6-7

**VÝNIMOČNÝ PRÍBEH DOROTKY
A JEJ ŠĎASTIA V NEŠĎASTÍ** STR. 8-9

LEKÁRSKE OKIENKO STR. 10-11

NOVINKY NA KLINIKE STR. 12

LIEČBA V KYSLÍKOVEJ KOMORE STR. 14 - 15

DETSKÁ CHIRURGIA-OZ SLNIEČKO NA CESTE!

04

9

772729

958009

Milí čitatelia,

tešia nás Vaše pozitívne reakcie na prvé číslo časopisu Detská chirurgia. Veríme, že tak ako nám, aj Vám prišlo prvé číslo zaujímavé a užitočné čítanie.

V druhom čísle časopisu Detská chirurgia Vám opäť prinesieme rozhovory so zaujímavými osobnosťami priamo alebo nepriamo súvisiacimi s Klinikou detskej chirurgie alebo s DETSKÁ CHIURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!.

Predstavíme Vám druhý skutočný príbeh Dorotky a jej priam neuveriteľnej dopravnej nehody. V lekárskom okienku si prečítate o ďalšej, často sa vyskytujúcej diagnóze u chlapcov v detskom veku.

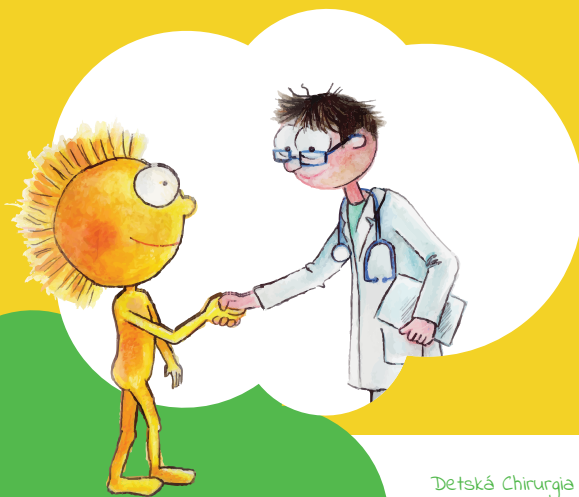
V závere by sme sa s Vami chceli podeliť o skvelé novinky na Klinike detskej chirurgie, na ktorých sme pracovali dlhšiu dobu. Naším cieľom je zlepšovať a spríjemňovať podmienky na izbách a práve tieto novinky sú toho dôkazom.

Keďže sa chceme stále posúvať ďalej, záleží nám na Vašich názoroch, a preto, ak sa s nami chcete podeliť o svoj príbeh, názor či nápad môžete nám poslať Vašu reakciu na info@detska-chirurgia.sk. Budeme Vám naozaj veľmi vďační.

Veríme, že pre Vás budú informácie a články aj v druhom čísle zaujímavé.

Prajeme Vám príjemné čítanie.

Tím Slniečka

Lenka Tašková Valicová

rodič, členka DETSKÁ CHIURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

Je srdcom celého združenia. Výnimočný človek a žena, ktorá sa v jednom okamihu svojho života ocitla so svojim synom na Klinike detskej chirurgie. Bol to osud, ktorý jej práve v tejto etape života priniesol do života možnosť byť súčasťou DETSKÁ CHIURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!. Lenka túto možnosť a príležitosť bez zaváhania prijala. Je to osoba na správnom mieste a to srdcom a dušou. Aj vďaka nej je OZ tam kde je a ako ona tvrdí, je to však spoločná práca ľudí, ktorí jej pri tejto pomoci pomáhajú.

Ako to celé začalo?

Lenka Tašková Valicová je v súčasnej dobe na rodičovskej dovolenke s ich tretím synom Maxikom. Jej cesta pomoci, sa ako sme už spomínali, začala práve na Klinike detskej chirurgie o čom sama porozprávala. Celá spolupráca vznikla, keď bola na Klinike detskej chirurgie hospitalizovaná so synom Matiasom s akútnym zápalom slepého čreva.

Ako nám povedala, z pohľadu vystresovanej mamičky nevedela, čo sa deje, čo má robiť, ale pamätala si veľmi milý a ochotný personál, ktorý stále pobehoval okolo nich.

„Prvé dni hospitalizácie boli pre mňa a môjho syna nekutočne náročné.“

Operovali ho hneď ráno. V tej chvíli si myslela, že je to to najhoršie na svete čo sa mohlo stať. Počas „neželaného“ pobytu na Klinike detskej chirurgie prežili týždeň v nemocničnom prostredí a stretli veľa lekárov, sestričiek a ostatného personálu, ktorý jej vnášal klud do ich náročného pobytu. Trvalo sedem dní, kým sa opäť ocitli spolu so svojim synom konečne doma. To však ešte netušila, že jej kroky opäť povedú na Kliniku detskej chirurgie. Tentokrát už nie

ako mamičky malého pacienta, ale ako mamičky, ktorá bude rozvíjať myšlienky združenia, ktoré už bolo založené pred jej príchodom.

Tu začala, ako spomína jej nová etapa pomoci malým aj veľkým pacientom, rodičom ktorí sú hospitalizovaní so svojimi deťmi a v neposlednom rade aj samotnému personálu kliniky.

Pri tejto nezištnej pomoci po jej boku stojí manžel Milan a mnoho ďalších ľudí, priateľov, ktorí zdieľajú spoločnú myšlienku vzájomnej pomoci deťom, ich rodičom a samotnej klinike ako takej.

Má vo svojom okolí ľudí, ktorí chcú pomáhať, či už materiálne, finančne alebo pomocou pracovného nasadenia. Takto sa začala rysovať nová **DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!**

„Moje členstvo v tomto združení mi rozšírilo oblasť priateľov a sú ako moja druhá rodina.“

Podelila sa s nami o jednu veľmi milú spomienku, kedy bez akéhokoľvek zaváhania či opýtania hneď zapojila do spolupráce a pomoci svoju známu Moniku, ktorá pracuje s deťmi. Keďže ju už roky pozná, vedela, že neodmietne a spolu s ňou bude naplňať toto poslanie pomoci. A tak aj bolo, bez zaváhania je spolu s ňou súčasťou až do teraz.

„Pomoc všetkých si veľmi vážim a nesmierne cením. Bez nich a môjho manžela Milana by sme takto ďaleko nevedeli dostať. Myslim že naša spoločná práca je ohodnotená najlepšou cenou a tou je spokojnosť detí, rodičov a personálu na Klinike detskej chirurgie.“

Na záver nám Lenka povedala,

aktivity na Klinike aj mimo nej boli a sú vnímané pozitívne a pomaly, ale

isto prinášajú sladké ovocie. Naším hlavným cieľom je zlepšiť podmienky na klinike, prezentovať samotnú detskú chirurgiu, komunikácia s pacientami, pomáhať pacientom po ťažkých úrazoch po dopravných nehodách, prevenciu úrazovosti a rôzne iné témy.

Som vďačná, že sa nám to darí plniť a že sa nájdu ľudia ochotne a nezištne pomôcť.

Ďakujem všetkým, ktorí nám priamo alebo nepriamo pomáhajú plniť naše ciele a sny pre Klinikú detskej chirurgie.

MUDr. Jozef Babala, PhD.

Prednosta Kliniky detskej chirurgie a detský chirurg

Skúsený lekár a človek, ktorý má rád kreativitu. V minulosti kreslil a modeloval. Pôsobil tiež v umeleckom súbore Lúčnica ako tanečník. Keďže je podľa jeho slov dostatočne pragmatický, tanec a hudbu vnímal skôr ako hobby. Potreboval nájsť iný smer jeho pôsobenia a tým bola práve detská chirurgia.

Čomu sa venujete na Klinike detskej chirurgie?

Som detský chirurg a túto funkciu vnímam ako službu. Klinika je ako živý organizmus, so svojimi úspechmi, bolesťami aj radosťami. Kolektív tvoria individuality, z ktorých každý má svoje sny, predstavy a ambície.

„Moju snahou je pomôcť nájsť každému uspokojivú náplň a vidieť cieľ.“

Neuvažovali ste aj o inej pracovnej oblasti?

V čase môjho nástupu na vysokú školu som si vybral pediatrický smer, prácu s deťmi. Potreboval som aj akčnosť a mám zmysel pre detail a precíznosť. Z toho mi vyšla jednoznačne detská chirurgia.

Aké boli Vaše lekárske začiatky?

Narodil som sa v Bratislave a na kliniku som chodieval ešte ako študent dobrovoľník. Na našej detskej chirurgii som začal pracovať ešte na vtedajšej Duklianskej ulici, neskôr na Kramároch. Laparoskopiu sme sa boli naučiť v Leedsi v UK. V súčasnosti vedomosti odovzdávam štu-

dentom ako učiteľ LFUK.

Spomínate si na svoj prvý operačný zákrok?

Spomínam si na svoju prvú operáciu pruhu dievčatka. Asistoval mi docent Trnka, takže som si stíhal uvedomovať, čo vlastne robím asi tak pol taktu pozadu.

Aké zákroky vykonávate na klinike najčastejšie?

Je mojou zodpovednosťou a povinnosťou prevziať zložité a komplikované prípady. Mojou doménu je minimálne invazívna chirurgia a systematicky sa venujem vrodeným cievnym ochoreniam.

Skúsili ste prácu aj v zahraničí? Ako ste ju vnímali?

Moju prácou v zahraničí bolo učenie sa. Nebol som tam zamestnaný, ani na dlhodobom pobyte.

Ako vnímate z Vášho pohľadu DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!?

OZ SLNIEČKO NA CESTE! je samo o seba iba názov. To naše má však aj dušu a slniečko v slniečku je Lenka, ktorá so svojím tímom a podporou

manžela Milana hýbe veci dopredu.

V čom je podľa Vás činnosť DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE! prospešná pre rodičov a deti na Klinike detskej chirurgie?

Prospešná je v systematickej práci, entuziazme a trvácnosti. Celá činnosť a snaženie má na konci empaticky vnímaného detského pacienta s jeho rodičmi.

Ste zaneprázdnený človek, poviete nám, čomu sa rád venujete vo svojom voľnom čase?

Dnes už viem ako je dôležité venovať čas na pestovanie vzťahov v rodine a na priateľstvá. Tiež si rád pozriem dobrý film alebo seriál. Hlavu si vetrám rekreačným behom v prírode. More a slnko mi dobíja baterky.

Pár slov na záver od Vás...

Chirurgia a zvlášť detská si vyžaduje pridanú hodnotu a trpezlivosť. Je to ako nenávrtná pôžička z vašich rezerv a záruka žiadna. Musíte to mať jednoducho rád.

Zuzana Medvedová

Úseková (staničná) sestra na Klinike detskej chirurgie LF UK a NÚDCH

Pani Zuzana Medvedová pracuje na oddelení dievčat a predstavila nám svoju profesiu úsekovej (staničnej) sestry. Prezradila tiež, že jej dni v práci sú rôzne, pokojnejšie, ale chirurgia prináša často aj akútne situácie. To je z jej pohľadu na jednej strane stresujúce, ale na druhej strane práca na detskej chirurgii určite nie je monotónna. Každý jeden deň je iný. Povedala nám aj o svojom detstve, skúsenostiach, spomienkach či záľubách.

Čo si môžeme predstaviť pod Vaším povoláním?

Náplňou mojej práce mimo ošetrovateľskej starostlivosti o pacientov je koordinácia práce na oddelení. Zabezpečujem materiál, lieky a všetko potrebné pre chod oddelenia, objednávam vyšetrenia, často to zahŕňa veľa administratívy. Viedim tím sestier, praktických sestier a ostatných pracovníkov na odd. dievčat.

Je to povolanie o ktorom ste snívali od malička?

V detstve som bola čisto chorá, trpela som bronchitidami a tak som sa so sestričkami, lekármi stretávala relatívne často. V čase výberu školy po základnej škole som mala jasno v tom, že chcem byť sestričkou. Skúsila som sa dostať aj na medicínu, ale zo zdravotníckej školy je to veľmi náročné. No svoje rozhodnutie neľutujem, mám svoju prácu rada.

Čo Vás priviedlo na detskú chirurgiu?

Po skončení strednej školy som chcela ísť pracovať na chirurgické oddelenie. Myslím si, že výber oddelenia ovplyvnila najmä prax a vyučujúci na strednej škole v Trnave. I keď pediatrická chirurgia bola pre mňa ako absolventku výzvou. Prináša veľa špecifik, je to náročný odbor, ale zároveň aj veľmi pekný. Práca s deťmi je fyzicky ľahšia ako s dospelými, ale

zase náročnejšia tým, že pri deťoch musíte byť viac ostražití a s diétaťom je často hospitalizovaný aj rodič, ktorý si tiež vyžaduje psychickú podporu. Ale deti sú veľkými bojovníkmi a po slzách príde rýchlo smiech a úsmev. Stretávame sa aj s ťažkými stavmi, úrazmi, vrodenými vývojovými chorobami, kde je to ťažšie, ale aj tu sa snažíme maximálne ako to je možné deťom pomôcť, zlepšiť im kvalitu života.

Pamätáte si na svoj prvý pracovný deň?

Pamätám... najmä to, že naša nemocnica bola pre mňa bludiskom. Ráno som sa bála, že netrafím na tú správnu chodbu :-). Začiatky boli ťažké, mať na starosti určitý počet detí, bolo to pre mňa náročné. Pociť zodpovednosti a toho, že nikdy nebudem vedieť robiť svoju prácu tak ako staršie kolegyne... často som si povedala, že toto je moja posledná služba... ale prišla ďalšia, ďalšia a akosi to bolo lepšie a lepšie. Podpora kolegyň bola veľmi dôležitá a nápomocná.

Ako vnímate Detská chirurgia - OZ SLNIEČKO NA CESTE!?

Pýtajú sa nás, čo vidíme ako potrebné, ako by mohli pomôcť hospitalizovaným deťom, ale aj rodičom a aj sestram a celkovo personálu. Spolupráca kliniky a občianskeho zdru-

ženia je prínosom. S ľuďmi z OZ sa stretávame osobne, chodia na naše oddelenia a spoločne hľadáme riešenia, zlepšenia.

V čom vidíte jeho prínos pre Vás, ako sestru?

Najviac asi v tom, že OZ sa snaží upraviť prostredie izieb pre deti, aj pre rodičov... a tým pádom aj my ako sestry pracujeme v krajšom prostredí. Sme vďačné aj za nákup pomôcok, ktoré nám uľahčia ošetrovateľskú starostlivosť.

Čo nám prezradíte o Vašich záľubách? Čomu sa rada venujete keď nepracujete?

Vo voľnom čase rada čítam, venujem sa aj ručným prácam. Niekedy svoje kolegyne poteším koláčom. Rada chodím do prírody, mám rada turistiku, čas s priateľmi.

Poviete nám pár slov na záver? O nejakom príbehu, čo Vám zostal v pamäti, fungovaní oddelenia, pozícii sestry, OZ...

Počas tých mnohých rokov, ktoré pracujem na tomto oddelení som zažila veľa pozitívnych, veselých chvíľ. Sú to najmä tie, keď vidíte, že vaša práca má zmysel, keď z vášho oddelenia odchádzajú zdravé deti, spokojní rodičia. Keď nám podakujú, podporia nás. Žiaľ, sú aj smutné a bolestivé chvíle, aj taký je život. Ja stále hovorím, že mám dobrý kolektív sestier a najmä vďaka tomu som tu už toľko rokov. Práca sestry je krásna a ťažká zároveň. Áno, dá sa robiť len vtedy, keď vás to baví. Žijeme v ťažkej dobe, spoločnosť sa pozerá dost negatívne na zdravotníctvo, naše povolanie je nedocenené a neatraktívne. Niekedy bol problém sa dostať na zdravotnícku školu, teraz je problém vzbudiť v mladých záujem o túto prácu. Hovorí sa, že povolanie sestry je poslaním. Prajem našej klinike, aby prichádzali sestry, ktoré nájdu krásu práce s detským pacientom a budú ju robiť s láskou a vďaka tomu dokážu prekonať aj neľahké chvíle. Sestrám prajem dobrý kolektív, ktorý bude ich druhou rodinou a podrží ich.

Adriana Kemka

Mimoriadne ľudská a inšpiratívna s úžasnou chuťou pomoci

Študovala personálny manažment a vzdelávanie dospelých. Neskôr sa posunula do sféry Public relations a práce s médiami. Ako ovplyvnil príchod detí jej život? Čomu sa venuje teraz? Toto a oveľa viac sa dočítate v článku s touto skvelou a aktívnou ženou.

VIEME O VÁS, ŽE VÁM NA NEJAKÚ DOBU UČAROVAL IT SVET, NESKŔR PRIŠLI MATERSKÉ POVINNOSTI A ŽIVOTNÉ ZMENY. AKO SA NA TO VŠETKO POZERÁTE S ODSŤUPOM ČASU?

Takmer 8 rokov som pracovala v nadnárodnej IT spoločnosti, začala som tam na pozícii PR špecialistu a presunula som sa na obchodnú pozíciu. Bolo to nesmierne inšpiratívne, ale aj náročné obdobie. Asi príprava na materstvo (smiech). Myslím, že všetko prišlo v tom správnom čase. Lepšie by som to ani sama nevymyslela!

ZMENILI VÁM DETI POHLAD NA ŽIVOT?

Nepovedala by som, že zmenili pohľad na život. Deti zmenia v živote úplne všetko. Ale k lepšiemu! Všetkému dajú nový rozmer a vďaka nim môžete čokoľvek. Zistíte svoje limity, aj to ako ich bez problémov kvôli nim prekročíte.

KEDY STE SA DOSTALI K DOBROVOĽNÍCKEJ ČINNOSTI? PAMÄTÁTE SI NEJAKÝ ZLOMOVÝ MOMENT?

Myslím, že si to nesiem z rodiny. U nás doma sa veľa rozprávalo o dobre, pomáhajú a podávaní po-

foto: Zuzana Zuzáková

mocnej ruky slabším. Videla som to u rodičov, a neskôr ma moji starší bratia motivovali k dobrovoľníctvu, skautingu, práci s ľuďmi, či starostlivosti o životné prostredie, pretože ma so sebou brávali na tábory a akcie. Aj ja som chcela priložiť ruku k tomu, ako bude náš svet vyzerať. Od strednej školy som pracovala v neziskovej organizácii. Už vtedy mi prirástla k srdcu práca v treťom sektore, ktorá mi naozaj dávala zmysel.

STE INŠPIRUJÚCA ŽENA. AKO VNÍMATE OBDOBIE SPOLUPRÁCE S NADÁCIAMI, NEZISKOVÝMI ORGANIZÁCIAMI A VYTŤVÁRANIE PROJEKTOV?

Pre mňa je to esenciálna súčasť môjho fungovania. Nevedela by som žiť bez toho, aby som sa aktívne za-

ujímala o to, čo sa okolo mňa deje, spoločensky, politicky a aby som sa aktívne nepodieľala na tom, akú spoločnosť vytvárame pre nás aj naše deti. Našich synov učíme zaujímať sa o svoje okolie, pomáhať, byť láskavou a empatickou súčasťou komunity v ktorej žijeme. Lebo v takom svete by som chcela, aby žili a plnili si svoje sny.

PREČO STE SA AJ VY ROZHODLI POMÁHAŤ INÝM?

Som vďačná za to čo som od života dostala. Nie je to samozrejmosť a uvedomujem si to denno-denne. Každé stretnutie s ľuďmi, ktorí pomoc potrebujú, ale aj s tými, ktorí pomáhajú, však nie je len o „splácaní“ životu za to čo som dostala. Sú inšpiratívne a obohacujúce stretnu-

tia, ktoré dávajú môjmu životu širší rozmer. V Knihe rozhovorov medzi Dalajlámom a Desmond Tutu sa títo duchovní vodcovia zhodujú, že človek, ktorý v sebe nevypestoval súcit s druhými, nikdy nemôže dosiahnuť šťastie. A ja to môžem iba potvrdiť.

ČOMU SA VENUJETE V SÚČASNOSTI?

Nuž situácia posledných dní a informácie z Ukrajiny myslím vpadli do života nám všetkým. Mnohí sa pod vplyvom tej hrôzy, ktorá sa deje tak blízko od nás, nevieme sústrediť na to, čo sme doteraz robili, a vrátiť sa k svojim doterajším životom. Takže väčšina mojich aktivít smeruje teraz práve sem.

Keď pred niektorými rokmi začala prvá utečenecká vlna a videli sme matky s detičkami na úteku, spolu s inými matkami sme založili projekt Domov na mame. Organizovali sme šitie nosičov, ktoré dobrovoľníci nosili do utečeneckých táborov. O to bolestnejšie nás zasiahlo, že sa situácia zase opakuje, projekt šitia nosičov sa opäť obnovil. Na druhej strane nás pozitívne zasiahla vlna solidarity s ľuďmi, ktorí trpia. Aj tu vidíte zmysel pomáhania a vzájomnej podpory. Nie je to práve solidarita, ktorá nás tieto dni tak pozitívne ovplyvnila a dala nám silu ísť ďalej? Akoby to všetko dobro okolo nás celkom pre-

valcovalo esenciálne zlo v tankoch, ktoré sme nedokázali vstrebať a pochopiť. Myslím, že podanie pomocnej ruky mnohým zmenilo a ovplyvnilo život. Násť v sebe ľudskosť je obohacujúce aj pre nás samých.

AKO STE SA DOZVEDELI O DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!?

Vďaka mojim dobrým priateľom Zuzke a Palkovi Kelleyovcom, ktorí stoja za projektom Cirkul'art. V mnohom sa náš pohľad na svet zhoduje, takže sa rada nechám nimi inšpirovať aj vo svojich aktivitách.

AKO ALEBO ČÍM STE POMOHLI OZ?

Máme okolo seba komunitu skvelých priateľov a stačí mi ohlásiť, že niekde treba pomôcť a nazbieram, čo potrebujem. Som taká zberačka. (smiech) Takže som podporila vaše zbierky. Som vďačná, že môžem aj takto sprostredkovať pomoc a otvárať témy pomáhania a solidarity.

V TEJTO NÁROČNEJ DOBE KAŽDÝ POTREBUJE MALÝ ÚNIK K NIEČOMU, ČO MÁ RÁD. AKO NAJRADŠEJ RELAXUJETE A DOPŔŇATE ENERGIU VY?

Mojim relaxom je pečenie. Preto

som aj pred časom vydala kuchársku knihu zdravých a jednoduchých receptov Malou vidličkou, v ktorých nenájdete lepok, laktózu, či biely cukor. Ja sama som na bezlepkovej diéte už desaťročie. Dnes už takmer v každej rodine pribúda niekto s intoleranciou a tak chcem stále viac otvárať túto tému. Lebo aj so stravovacími obmedzeniami sa dá žiť plnohodnotný život a skvelé jedlá sa dajú pripraviť aj z iných ingrediencií, ako sme doteraz používali.

PÁR SLOV NA ZÁVER...

Posledné dva roky boli pre mnohých veľmi ťažké, únavné, frustrujúce a keď už sme videli svetlo na konci tunela, u nášho suseda začala vojna. Bola som však milo prevkapaná, koľko ľudí v sebe opäť prebudilo ľudskosť a solidaritu. Takmer každý koho v tieto dni stretávam sa nejakým spôsobom zapája do pomoci, mnohí za cenu straty svojho pohodlia. Veľmi by som si priaľa, aby sme túto šancu ako spoločnosť využili. Aby sme sa poučili, boli k sebe láskavejší, empatickejší a viac si vážili všetko, čo máme a pritom mysleli na tých, ktorí potrebujú podať pomocnú ruku. Prajem vám, aby ste aj vy pri svojej činnosti pocítili príval dobra a láskavosti, ktorý prebehol našou spoločnosťou.

Máte radi sladké, stravujete sa zdravo, alebo dodržiavate bezlepkovú diétu?

Adriana Kemka vám pre vás pripravila knihu chutných receptov Malou vidličkou.

Nájdete v nej 50 bezlepkových receptov na zdravé dezerty, ktoré si môžete pripraviť aj bez laktózy, či bieleho cukru.

Jednoduché a chutné recepty, ktoré zvládne napiecť aj začiatočník, oživia vašu kuchyňu, potešia celú rodinu a dokážu každej návšteve, že aj bezlepkové sladkosti môžu byť delikatesa, ktorú si s radosťou doprajete po každom jedle.

VÝNIMOČNÝ PRÍBEH DOROTKY A JEJ ŠŤASTIA V NEŠŤASTÍ

Dievča, ktoré prežilo zrážku s autom

Navštívili sme Dorku a jej rodinu, ktorí nám porozprávali ako sa jeden ich úplne bežný deň v okamihu sekundy stal dňom strachu, obáv, ale hlavne zázraku. Dorka bola v tom čase 11 ročné dievčatko, ktoré žilo bežný život v kruhu svojej rodiny. Ako nám prezradili, mala obdobie kedy sa hľadala v oblasti záujmov a našla sa v plávaní. Keďže to bolo neďaleko práce jej mamy, všetkým to vyhovovalo. Zo slov mamy sme sa dozvedeli, že práve v ten deň si Dorka

zabudla doma telefón a ako mama v ten deň bola trochu zasnená. Ako spomína mama Dorky, šlo o ich úplne bežný deň, ktorý bola v práci, kde sa za ňou Dorka po škole zastavila. Šla na krúžok plávania, ktorý bol neďaleko. Keďže šlo o málo frekventovanú cestu, mama nemala obavu, že by sa Dorke po ceste mohlo niečo stať. Mala už skúsenosti aj s oveľa horšími cestami. Vyprevádzala ju zo slovami, že krásne svieta slniečko a keď pomaly pôjde akurát včas prí-

de na plávanie. Neubehlo ani 20 minút ako odišla a už mame volala polícia, že sa stala dopravná nehoda. Dorka prechádzala po priechode pre chodcov a na skoro úplnom konci ju zachytilo nákladné auto. Z časti sa Dorka stihla uhnúť, no pravá ruka sa jej zakliesnila medzi koleso a blatník až nakoniec spadla podeň. Hneď po nehode bola Dorka pri vedomí. Bola veľmi statočná, všetko si pamätala a dokonca zvládla nadiikovať adresu a telefónne číslo. Bola veľmi statočná. Nielen bezprostredne po nehode, ale ako sme sa dozvedeli aj neskôr v nemocnici a počas operácie.

Rodičia bežali na miesto nehody a neskôr ich polícia zobrala do nemocnici v Považskej Bystrici. V nemocnici privolali primára Korca, ktorý je podľa slov rodičov fantastický a na Slovensku veľmi uznávaný operátor, ktorý zachránil mnohým životy. Tieto informácie sa im aj potvrdili aj na vlastnej skúsenosti. Na urgente sa potvrdilo to, že Dorke musia ruku odrezáť. Ako spomína mama, cítili sme súcit a ľudskosť od všetkých, ktorí tam boli. Všetci to s nimi prežívali a cítili obrovskú podporu aj zo strany okolia a neznámych ľudí. Všetkým bolo ľúto, že nám musia oznámiť informáciu, že ich dcéru musia amputovať ruku. Tvrdili, že jej musia amputovať ruku až hore. Rodičia zostali zaskočení a ich otázky boli „To vážne?“. Lekár prirovnal jej nehodu ku zrážke s vlakom. Nezostalo na ruke nič, sval, žila, cieva ani kosť. Lekár tvrdil, že je to veľmi ťažké a v zlom

Spoločné stretnutie s našim ambasádorom Jožkom Metelkom

stave. Rodičia zažili šok. Nemali na výber. Lekár sa však až na sále rozhodol, že sa jej pokúsi zachrániť lakťový kĺb, čo však stále neznamenalo, že jej ruku nezoberú. Chceli, aby mala Dorotka čo najkvalitnejší život. Nešlo o klasickú amputáciu a tým celý proces liečenia a uzdravovania trval omnoho dlhšie. Práve preto sa po pár dňoch dostali do nemocnici do Bratislavy na Kliniku detskej chirurgie, kde tento proces pokračoval.

Kľúčové boli prvé dni na Klinike detskej chirurgie, kde ako tvrdí mama boli lekári fantastickí. Bolo vidieť ich pozitívny vzťah k deťom. Mamu milo prekvapilo správanie a prístup všetkých na oddelení. Strela sa s pani učiteľkami na oddelení a pochopila, že práve toto je pre to dieťa tam najdôležitejšie a môže sa aspoň chvíľu cítiť normálne. Vnímala, že práve psychika potom ide iným smerom. Našli sme v nemocnici kúsok normalnosti a normálneho fungovania života, čo je naj pre psychickú podporu.

Najnáročnejšie obdobie bolo práve tých prvých 7 dní na Klinike detskej chirurgie, kde sa rozhodovalo ako to bude s rukou Dorotky. Dorotka dostávala transfúzie, nevedelo sa, či nemá zlomenú aj druhú ruku lebo bola celá opuchnutá. Keďže sa jej ruka stále doliečovala, vôbec nevedeli ako to celé dopadne. Rodičia sa postupne dozvedali nové informácie o stave ruky ich dcéry. Dozvedeli sa, že lakť mala nielen zlomený, ale aj pretočený, že prečo jej vlastne odumiera tkanivo. Dorotka bola za prvé dva týždne v nemocnici 9 dní v narkóze, či už v celkovej alebo

častočnej. Stav ruky si vyžadoval neustále čistenie, keďže to bolo veľmi bolestivé. Lekári sa vyjadrili, že dieťa nemôže trpieť. Narkózu zvládala Dorotka veľmi dobre. Celá situácia, či jej zostave ruka viselo na vlásku kvôli tomu, že Dorotka mala cievy iba hore v ramene a tkanivo nebolo ničím vyživované a regenerácia bude prebiehať celý rok. Preto jej vlastne ruka odumierala, lebo nebola vyživovaná. Rodičia postupne pochopili, čo sa s rukou ich dcéry deje a aká dlhá cesta ich ešte čaká. Najhoršie situácie boli množstvo narkóz, Dorotka bola buď pred alebo po narkóze. Nemohla tým pádom jesť alebo piť. Mama spomína na jednu situáciu po narkóze, kedy bola Dorotka tak smädná, že sa prebrala a plakala od smädu. Ako hovorí mama, nemohla sa jej dať napiť. Dorotka prosila mamu o vodu a táto situácia bola z jej pohľadu úplne najšialenejšia. Mama bola úplne zúfalá.

Celá liečba Dorotky stále pokračovala a po týždni na chirurgii sa dostala aj na Kliniku popálenín a rekonštrukčnej chirurgie do Ružinova v Bratislave, kde podstúpila plastiku. Vedeli, že zachrániť takto poškodenú ruku bol obrovský risk. Všetko to vyšlo dobre, sme tu, ďalej jej ju neamputovali a rodičia sa tešia na protézu a dúfajú, že s ňou Dorotka fungovať. Dorotka má odhodlanie a podporu svojich rodičov.

Ako sa na to celé pozerala a ako to vnímala Dorotka?

Ako nám Dorotka povedala, zvládala to veľmi dobre. Spomína, že všetci

boli veľmi príjemní a pre ňu boli najhoršie infúzie, ktoré jej dávali. Spolu s maminou si s úsmevom zaspomínali aj na lekárov a sestričky, ich pozitívnu energiu, ochotu a príjemnosť.

V závere rozhovoru rodičia spomínajú, že bol zázrak, že dopadla ich dcéra takto a že to bola iba ruka. Hovorí, že Dorotka si cestu v živote nájde a hlavne, že je stále zdravý človek. Je vidno, že nemá lakťový ohyb spredu a aj jej ruka nevyzerá ako bežná ruka. Život ide ďalej a rodičia dúfajú, že po zrehabilitovaní a navyknutí si na protézu budú žiť ako doteraz. Majú podporu svojho okolia a blízkych ľudí. Uvedomujú si, že sa s tým musia naučiť žiť, ale vedia aj to, že príde čas, kedy sa bude musieť Dorotka naučiť fungovať sama a pripravujú ju na to. Berú to pozitívne a sú vďační, že môžu ďalej fungovať a že mali vlastne šťastie v nešťastí.

Ďakujeme Dorotke a jej rodičom, že sa s nami poddelili o ich životný príbeh. Prajeme im veľa zdravia, pozitívnej energie a úsmevu do života.

LEKÁRSKE OKIENKO

SPOZNÁVAME DIAGNÓZY DETÍ

Lekár MUDr. Jozef Babala, PhD. tentokrát porozprával o ďalšej často sa vyskytujúcej diagnóze u chlapcov v detskom veku.

NEZOSTÚPENÉ VAJÍČKO

Je jednou z najčastejších diagnóz u chlapcov v detskom veku. U detí narodených pred termínom je výskyt až 20%. U donosených detí sa s týmto stavom stretne v 4-5%. No u polovice týchto detí zostupovanie vajčiek pokračuje ešte počas 12-tich týždňov po narodení, čím sa stav môže samovoľne upraviť. Chlapcov, u ktorých nedôjde ku zostúpeniu vajička, čaká operácia.

Ako poznáme nezostúpené vajíčko a ako táto anomália vzniká?

Nezostúpené jedno vajíčko (po latincky testis), alebo ak ide o obe vajíčka (testés) sa v medicínskej terminológii nazýva Retentio testis. Je to stav, kedy je miešok na jednej, alebo na

oboch stranách prázdny. To ešte nemusí znamenať, že dieťa nemá vajíčko vôbec. Vajíčka sa počas vnútro maternicového obdobia vývoja plodu nachádzajú vnútri v brušku na zadnej strane pod obličkami. Odtiaľto zostupujú cez slabinový kanál postupne až na dno mieška, čo sa udeje do 25-teho až 30-teho týždňa tehotenstva. Na tejto ceste zostupu môžu uviaznuť v ktoromkoľvek bode. Ak ostanú vysoko v brušku, nie sú dostupné nášmu hmatu, potom tento stav nazývame kryptorchizmus – vajíčka sú skryté. Takto vysoko ostanú vajíčka skryté asi u 1-2% chlapcov s nezostúpenými vajíčkami.

U ostatných chlapcov vajíčka ostanú v slabine, pred vstupom do mieška. Tieto vajíčka sa dajú vyhmatať ako

pohyblivá hrčka v podkoží, ktorá sa dá viac, alebo menej pritiahnuť ku miešku a opäť vybehnú hore. Sú aj takzvané migrujúce vajíčka – jojo testés, ktoré sú niekedy v miešku a niekedy v slabine.

Je aj iná možnosť ako operácia nezostúpeného vajíčka?

Iná liečba ako operácia nemá význam. V minulosti ste sa mohli stretnúť s názorom, že liečiť túto anomáliu je možné aj podávaním mužského hormónu, no zistilo sa, že táto procedúra nemá žiaduci efekt.

Prečo a kedy je potrebné operovať nezostúpené vajíčko?

V súčasnosti sa odporúča operovať v 6 – 12 mesiacoch života. Cieľom operácie je zamedzenie straty správnej funkcie zárodočných buniek, z ktorých neskôr vznikajú spermie. A tento proces prebieha v druhom polroku po narodení.

No často sa stane, že zistenie, že vajíčko nie je zostúpené príde omnoho neskôr. V takom prípade netreba strácať čas a operáciu zrealizovať čím skôr.

Čo ak je vajíčko schované v brušku?

Vždy je prvotnou snahou vajíčko zachrániť a dostať ho na svoje správne miesto. No najprv ho v tom brušku musíme pohľadať. A v tom nám najlepšie pomôže laparoskopia, pomocou ktorej môžeme prehliadať celú cestu zostupu vajíčka. Ak ho nájdeme, urobíme prvú dobu operácie a o pol až jeden rok druhú dobu zo slabinového prístupu (Fowler-Spehensova operácia).

Laparoskopický pohľad z dutiny brušnej na nezostúpené vajíčko

Laparoskopický pohľad z dutiny brušnej na nezostúpené vajíčko

Môže sa stať aj to, že vajíčko prvú dobu neprežije v dobrej kvalite a vtedy ho treba odstrániť. Odstrániť ho treba aj vtedy, ak sa nedá stiahnuť, lebo v dospelosti hrozí riziko jeho zhubnej premeny (asi 5-10 krát častejšie ako u normálneho vajíčka).

Ako sa dá takáto operácia urobiť?

Ide o plánovanú (iným slovom elektívnu) operáciu. Pokiaľ ide o kryptorchizmus – keď sú vajíčka schované v brušku, treba počítať s hospitalizáciou v ústavnom (lôžkovom) zariadení. Pretože ide o viac zaťažujúcu operáciu vnútro brušnú a následne v druhej dobe o kombináciu vnútro brušnej operácie so slabínovú mieškovú operáciu.

U väčšiny pacientov, u ktorých je vajíčko v slabine je možné operovať v nemocnici s pobytom na lôžku, ale aj formou jednodňovej chirurgie.

Tento výkon – umiestnenie a fixácia vajíčka v miešku (orchiopechia) je oficiálne zaradený medzi výkony jednodňovej chirurgie detského veku. Operujeme z dvoch rezov – jeden vedieme v slabine a druhý na miešku.

Kto je oprávneným špecialistom operovať takýchto pacientov?

Je to detský urológ a detský chirurg.

Aké komplikácie môžu nastať pri operácii nezostúpeného vajíčka?

Najčastejšie sa vyskytujú krvná podliatina alebo zrazenina v oblasti

miešku, ktorý môže byť až livídny. Sfarbenie samovoľne odznie o niekoľko dní až týždňov a stehy z mieška vypadnú samé po 10 dňoch, ak nie, je lepšie keď ich chirurg vyberie. Zriedka sa môže vyskytnúť infekcia, alebo teploty. Mierny opuch ustupuje samovoľne.

Dôležitá je kontrola v 14-tich rokoch veku, najmä ak išlo o obojstranne nezostúpené vajíčka a nie hmatateľné vajíčka, kedy si treba všimnúť, či je správny pubertálny vývoj a netreba

zabudnúť na prevenciu zhubného zvrhnutia.

Ďakujeme za ďalšie užitočné informácie MUDr. Jozefovi Babalovi, PhD.

1 € z detského štartovného z ČSOB detských behov je venované DETSKEJ CHIRURGII - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

NOVINKY NA KLINIKE

GGC SKUPINA
TELEVIZORY
NA KLINIKE

VESELÉ ZVIERATKOVÉ
NÁLEPKY NA KLINIKE

VÁHY A STOLIČKY,
BRATISLAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

ČSOB
NOVÉ NEMOCNIČNÉ STOLIČKY

Naši podporovatelia

Produktový partneri

Partneri

Mediálny partneri

Marketingový partneri

Liečba v kyslíkovej komore je bezbolestná

Podstatou liečby v prostredí pretlakovej (hyperbarickej) komory je zvýšenie prísunu kyslíka chorým alebo poškodeným tkanivám, do ktorých už kyslík prostredníctvom prirodzených nosičov - červených krviniek - v potrebnom množstve preniknúť nemôže.

Vystavenie vášho tela miernemu pretlaku pri súčasnom dýchaní kyslíka zaručí, že kyslík sa bude rozpúšťať aj v tekutej zložke krvi - v krvnej plazme, ktorá do chorých alebo poškodených tkanív prenikne. Princíp liečby kyslíkom v podmienkach zvýšeného okolitého tlaku je teda jednoduchý - poškodené tkanivá príjmu ďaleko viac kyslíka, čo je základnou podmienkou pre zlepšenie vášho zdravotného stavu.

Liečba kyslíkom v pretlaku vyvoláva následne vysoko pozitívne efekty na vaše zdravie. Dochádza k zlepšeniu imunity organizmu, k potlačeniu rastu niektorých baktérií, k podpore efektu niektorých antibiotík, k potlačeniu zápalovej reakcie, k masívnemu vyplaveniu kmeňových buniek, k podpore novotvorby ciev v nehojácich sa ranách, k zlepšeniu výživy kože, svalov a vnútorných orgánov, k zníženiu opuchu, k podpore hojenia rán.

Liečba sa používa na celom svete viac ako 50 rokov. Liečba

v komore je bezbolestná, neinvazívna, nekrvavá, ambulantná a za prítomnosti lekára.

Dôvody liečby:

■ **NEUROLOGICKÉ:** prechodné stavy nedokrvnia mozgu, cievne syndrómy neprekrvenia mozgu a miechy, polyneuropatie, amaurosis fugax (krátkodobé oslepnutie), ochrnutie tváre - Bellova obrna, poškodenia mozgu z nedostatku kyslíka, poškodenia mozgu, miechy a nervov po radiačnej terapii, poranenia mozgu a miechy.

■ **KOŽNÉ:** poškodenia kože po ožarovaní, nehojace sa rany (ulceronekrotické defekty, gangréna).

■ **CIEVNE:** ateroskleróza tepien dolných končatín, nehojace sa rany dolných končatín, Búrgerova choroba fajčiarov, varixy žíl dolných končatín bez vredu, svredom alebo zápalom, poúrazové neprekrvenie svalov, infekcia, gangréna alebo nehojaca sa operačná rana amputovanej končatiny, preležaniny (dekubitus).

■ **CUKROVKA:** v štádiu komplikácií - s poškodením jedného alebo viacerých nervov (mono-neuropatia, polyneuropatia), s poškodením periférnych ciev - angiopatia, nehojace sa rany (ulceronekrotické defekty, gangréna), diabetická noha

■ **ÚRAZOVÁ A PLASTICKÁ CHIRURGIA:** poúrazové neprekrvenie svalov, komplikácie zlomeniny

- Sudeckov syndróm (komplexný regionálny syndróm), komplikácie alebo odvrhnutie transplantovaného štetu kože, infekcia alebo gangréna amputačného kýtľa, zápal kosti a kostnej drene po zlomenine (osteomyelitída), nekróza kosti (osteonekróza) rôznej príčiny (úrazová zlomenina, operácia, po ožarovaní - radionekróza, nejasnej príčiny), preležaniny (dekubitus), omrzliny, popáleniny, poranenia mozgu a miechy.

■ **ORL:** zvuková trauma, strata sluchu vplyvom hluku, náhla strata sluchu s alebo bez tinitu.

■ **NEHOJACE SA RANY:** rana rôznej príčiny (cukrovka, cievne ochorenia, preležanina, popálenina) nezahojená do 4 týždňov podľa európskeho konsenzu má byť liečená aj hyperbarickou oxygenáciou

■ **NÁSLEDKY RÁDIOTERAPIE V ONKOLÓGII:** radiačné poškodenie mäkkých tkanív, kostí, nervových štruktúr, zažívacieho traktu.

■ **INÉ:** rehabilitácia po operácii, výraznej fyzickej záťaži, súčasť wellness, anti-aging terapie (proti starnutiu), pri chronickej únave, športové úrazy, Reynaudova choroba, rezistentné zápalové ochorenia čreva - Crohnova choroba, ulcerózna kolitída.

MUDr. Pavel Porubčanský

HBO MARTIN s.t.o.

Lekárska liečba kyslíkom za pretlaku v komore

Hyperbarická oxygenácia

Použitie kyslíku pri vyššom tlaku ako je bežný tlak vzduchu je pokrokom v medicíne rovnako, ako bolo zavedenie antibiotík a transfúzie krvi v liečbe ochorení.

MUDr. JACOBSSON - 1. KONGRES HBO AMSTERDAM 1963

Dôvody liečby: neurologické, kožné, cievne, diabetes mellitus v štádiu komplikácií, úrazová a plastická chirurgia, ORL a iné

Kontakt:

HBO, Most pri Bratislave

Pri Tureckom kopci 4

tel. 0919 296 005

www.hbobratislava.sk

VAŠE 2% NÁM MÔŽU POMÔČŤ

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

ĎAKUJEME!

Všetky potrebné informácie nájdete aj na:
www.slnieckonaceste.sk/dve-percenta

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!
Limbová 2643/1, 833 40 Bratislava
Právna forma: Občianske združenie, IČO: 42306116

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

info@detska-chirurgia.sk
www.facebook.com/slnieckonaceste
www.instagram.com/detskachirurgia_slniecko/
+421 948 035 425

Ak chcete aj Vy pomôcť našim malým pacientom,
môžete tak urobiť napríklad finančným príspevkom na účet OZ:

FIO banka, číslo účtu:
2900451930/8330, IBAN: SK09 8330 0000 0029 0045 1930

DETSKÁ CHIRURGIA

OZ SLNIEČKO NA CESTE!
www.detska-chirurgia.sk

Detská
chirurgia

štvrt'ročník, DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE! Limbová 2643/1, 833 40 Bratislava,
IČO: 42306116, Dátum vydania: apríl 2022, Číslo: 2/2022, 1. ročník, ISSN 2729-9589, registrácia MK SR ž. EV 6028/21.